

A szakmunkás-képzés korszerűsítése

Januártól a tanácsok felügyelete alá kerülnek a szakmunkásképző iskolák

A szakmunkásképzésről alkotott törvény végrehajtása a Művelődésügyi Minisztériumra is jelentős feladatokat hárít. A minisztérium szakoktatási főosztályán ezzel kapcsolatban elmondták, hogy a tárca már eddig is sokat tett a szakmunkásképző iskolák oktató-nevelő munkájának korszerűsítéséért. Bevezették a korszerű közismereti tanterveket és tankönyveket az emeltszintű — B-típusú — szakmunkásképzőkben, s megkezdtek a hagyományos — A-típusú — szakmunkásképző intézetek közismereti tanterveinek és tankönyveinek korszerűsítését is.

A szakmunkásképzés irányításáról és az ezt végző szervek feladatairól szóló kormányhatározat értelmében 1970. januárjától — a

tanácsok útján — a művelődésügyi miniszter gondoskodik a szakmunkásképző iskolákban is a nevelőmunka, valamint a közismereti tárgyak oktatásának szakfelügyeletéről. Így országsszerte minden iskolatípusban a tanácsokra hárul a felelősség a 14—18 éves korúak oktatásáért, neveléséért. A minisztérium fontos feladatának tekinti, hogy a tanácsok művelődésügyi apparátusát idejében kellően felkészítse az új feladatokra. Ezt szolgálja az is, hogy érdekelt megyei szakembereket ezekben a napokban tanácskozásra hívják össze, s megtárgyalják velük a felügyeleti munka megszervezésével kapcsolatos legfontosabb tennivalókat. (MTI)

Győzött a Hemingway-brigád

Az újszegedi szövőgyárban harminc munkabrigád négy-négy fős csapattal szellemi vetélkedőt rendezett. Ez egyben elődöntőnek is számított a nagyvállalatnál januárban sorra kerülő döntőkre. Politikai, történelmi, irodalmi és művészeti témakörökben adtak számot a brigádtagok felkészültségükből. Az a vetélkedő szerves része a szocialista kultúrális munkájának, felszabadulásunk negyedszázados évfordulójára tett vállalásaiknak.

A nagyszámú versenyzőknek előbb egy 13+1-es szellemi totót kellett sikeresen „kitölteniük”, majd ezután mérköztek a helyezésekért. A vetélkedőt Gazdagh Károly gépészmérnök vezette, s háromfős szigorú zsűri osztályozott. A legtöbb versenyzőt indító cernázó üzem kollektívái 2000 forintot jutalmat kaptak. A szellemi vetélkedő első helyét a szövődei Hemingway-brigád szerezte meg, a második helyre az ugyancsak szövődei Egyetértés II.-brigád került, s egyben jogot szerzett a januári döntőre is.

A nők foglalkoztatásának helyzete a járásban

Jussunk előbbre a nők foglalkoztatásának megoldásával! Több 4—6 órás munkalehetőséget kell biztosítani az anyáknak! A helybeliek is többet tehetnének a jobb munkaszervezés érdekében! A szegedi járási tanács végrehajtó bizottságának tegnapi ülésén hangzottak el ezek a felszólító mondatok a járás munkügyi problémáinak vitáján.

A járás munkaképes lakosságának zöme — mivel helyben megfelelő munkalehetőség nincs — Szegeden helyezkedik el. Az ingázás különösen nagy terhet ró a nőkre, a családok anyáira. A gond régi, a megoldás mégis várat magára. Kisteleken — itt 70 nő helyezkedne el — negyedik éve szegedi járásban valamilyen „kiteleptett üzem” létreho-

zását, hogy a környékbeliek számára is kedvezőbb munkalehetőséget teremtsenek, az eddigi tárgyalások azonban nem jártak eredménnyel. Megoldást tehát nem remélhetünk a további várakozástól, a bedolgozó rendszer szélesítése érdekében kell tárgyalásokat kezdeni illetékes vállalatokkal. Az üzemtelepítés tetemes költségekkel jár, de az asszonyoknak is jobb sokszor, ha rendszeres munkájuk mellett is otthon maradhatnak.

A járási tanács 1970. évi ideiglenes költségvetését tárgyalva megállapította, hogy az eddigi keret megtartása mellett is lényeges szerkezeti változtatásokra került sor. A nagyközségek belépése, hatáskörük bővülése természetesen vonja magával az önálló bérigazgatás lehetőségét és egy sor más gazdálkodási feladatot átvállalását is. Tárgyalta többek között a végrehajtó bizottság a harmadik ötéves terv eddigi eredményét és a negyedik ötéves terv előkészítését is. A községi vízművek létesítése a tervezettnél gyorsabb ütemű. A harminc községből 16-ban már törpe vízmű szolgáltatja az ivóvizet. A lakosság hozzájárulása vízműtársulások útján igen jelentős, de számottevő az állami támogatás is. Számos beruházás azért halasztódik későbbre, mert az építőanyagok árvaltozásával a tervezett összegek nem fedezték a kiviteli költségeket.

A negyedik ötéves terv előkészületei ugyan csak tájékoztatás formájában jutottak el a járáshoz, de körvonalaiiban máris látszik, hogy a saját erőforrásokra támaszkodó beruházások kerülnek előtérbe. Lakásépítkezéseknél a többszintes házak számának gyarapítására törekcsenek, elsősorban a nagyközségekben. Három egyszékház, tizenegy iskola, hét művelődési ház építése is szerepelt a következő ötéves tervben.

Válaszol az illetékes

Hol van „gáz”?

Megírtuk özv. Sebők Jánosné (Gyapjas Pál utca 16. szám alatt lakó) olvasónk panaszát, miszerint nyáron megrendelte a gázszelést, október 21-én készen voltak a szereléssel, de órát többször sürgetésre sem kapott. Anélkül pedig nincs gázszolgáltatás.

A DEGÁZ-tól kapott válaszerint a munkát a szegedi építőipari ktsz végezte el, s csak november 21-én kelt levelükben rendelték meg a gázmérő óra felszerelését, így a késedelemért a ktsz hibáztatható.

Igyekeznek segíteni

November 23-án megjelent „Megnyit az átalakított bútorbolt” című írásunkban szölvünk arról, hogy a Széchenyi téri bútorüzlet hamarosan a nagy bútorraktárba teszi át székhelyét, de ott nincs telefon.

A Szegedi Postaigazgatóság igazgatóhelyettese, Török József válaszolt cikkünkre. Mint írja, a Szeged megfélemlítéssel lehet válogatni olyan feladat elvégzésére, amelyeket egyébként nem vállalna. De hát ha nem arról szól a film, akkor miről? Bevallom, nem tudom.

Az alapproblémát tekintve, akárcsak a korábbiakban, ez a Jancsó-film is a hatalom, a terror kérdéseiről beszél. De semmit sem mond rólok. Nyilván nem azt akarja bizonygatni, hogy egy embert meggyilkolni felháborító; ez kevés, ezt nem kell bizonyítani.

Egyszóval a Sirokkó nem újdonság Jancsó korábbi filmjeihez képest. Alkotói eszközeit tekintve ugyan nem erőtlenebb, mint a korábbiak, mondanivalója azonban teljesen bizonytalan, még a sokat vitatott regényénél is homályosabb, elvontabb.

A külföldi és magyar főszereplők — Jacques Charrier, Marina Vlady, Eva Swann, Bánffy György, Buftor István, Kozák András és Madaras József — pusztán eszközök a rendező kezében, egy gépezet apró csavarjai. Jancsónak csak testi megjelenésükre van szüksége, semmiféle hagyományos értelmű színjátszást nem enged meg. Effélet a többi Jancsó-filmeken is látunk. De talán egyikben sem olyan végletesen, mint itt.

„Végso soron az a célunk, hogy minden igényt időben, maradéktalanul kielégítsünk” — írja az igazgató. Mi is ezt tartjuk kívánatosnak.

Szigorú figyelmeztetés

Lapunk november 28-i számában megjelent „Kifli helyett füge?” című glosszára Kúlys Sándor, a Szegedi Sütiipari Vállalat igazgatója válaszolt.

„November 26-ra az egyik FNK-4 típusú kemencénk meghibásodott, ami miatt reggelre több ezer süteményt nem tudunk elkészíteni. A meghibásodás több napig kiküszöbölhetetlen volt. Ezekben a napokban a reggeli kiszállítás sem ment zökkenőmentesen”.

Egyébként, mint a levélből kitűnik, „a szállítómunkás, aki megtagadta a bolt rendelésétől eltérő mennyiség átadását, írásbeli szigorú figyelmeztetést kapott magatartása miatt.”

Hadd jegyezzük meg még: nemcsak 26. után, hanem előzőleg is elég gyakran problémák voltak az időben való szállítással az említett boltban — az Éliker 25-ös árudájában.

„Végso soron az a célunk, hogy minden igényt időben,

Sirokkó

ÚJ FILMEK

Azt hiszem, azok a viták, amelyek a Jancsó-filmek bemutatói után szinte törvényszerűen fellángoltak, ezúttal kivételesen elmaradnak. Nem véletlenül. Úgy tűnik, kissé belefáradtunk már ezekbe a vitákba; a közönség biztosan. Visszont megindult egy másféle folyamat. A nézők karikatúrát csinálnak a filmből.

Tegnap este, rögtön a bemutató után, az utcán a következő jelenetet láttam. Két középiskolás lány tartott hazafelé és szembejött velük egy fiatalember. A kislányok erre hirtelen megálltak, felemelték a kezüket.

— Kicsoda maga? — kiáltották egyszerre. — Alljon meg! Forduljon a fal felé!

A megdöbben fiatalember nem tudta, mit csináljon. Aztán a két kislány nevetni kezdett.

— Jancsó-filmet láttunk mondták magyarázatkepp.

Ebből az utcai epizódból sokak számára biztosan tűz az a karikatúrává válás folyamata kezdeteiről beszélni. Az azonban egészen biztos, hogy a látott film ilyen csúfolódó jellemzése szenvedélyes vita helyett, valamint jelez a megváltozott közönség hangulatból. Az emberek nem akarnak vitatkozni a filmről. A Sirokkó már annyira elvont, annyira homályos, annyiféleképpen értelmezhető, hogy egész egyszerűen nem ad fogódzókat a vitához, illetőleg, ami nem elvont, nem homályos, nem többértelmű benne, az a korábbi Jancsó-filmek ismerői számára közhely, ezerszer látott, hallott, olvasott, elmondott igazság.

Maga a film, illetőleg kifejezésbeli apparátusa, eszköztára — a szereplők állandó, szinte koreográfusi pontossággal megszervezett, nyugtalanító mozgása, a sok lövöldözés, az állandó játék a fegyverekkel — még nem tűnik karikatúrának, sőt még modorosságnak sem, legalábbis a vetítés pillanataiban. A sokk-hatás azonban, amely az előző Jancsó-filmeket kísérte, mintha most elmaradna. Nemcsak a lövöldöző szereplők szentvenenek, a közönség is. Ilyen tömegű emberölés már közömbösít.

A film alapanyaga, mint minden Jancsó-filmnél, ezúttal is Hernádi-írás, a Sirokkó címmel a tavasszal megjelent regény. Annak idején a művet nagy vita fogadta. A vita azonban nem arról szólt, hogy jó-e vagy rossz írás a Sirokkó, hanem — kissé szokatlanul — arról, hogy valójában miről szól. A kritikusok nem tudtak megegyezni, majd mindenki mást olvasott ki belőle. E sokféle magyarázatra okot a regény elvontsága adott.

Számomra az összes kommentár közül az volt a legelfogadhatóbb, amely a megfélemlítés rajzát tekintette a mű központi mondanivalójának. A regény hőst, Markót, a fasiszta szervezet megfélemlítéssel kényszeríti arra, hogy vállalja a szerb király meggyilkolását Magyarországon szervezkedő különítmény vezetését. Markó ezt a feladatot a regény végén vállalja.

A film azonban nem lett azonos a regénnyel. Az még hagyján, hogy anyagának tekintélyes része nem került bele; ez természetes. Azt azonban már nem értem, miért változott meg a lényeg tekintetében a film. A Sirokkó Jancsó-féle változatban ugyanis nem arról van szó, amiről a regényben. Feltéve természetesen, hogy mindaz, amit az előbb a regényről elmondtam, igaz. Eppen az írás anyagának elvontsága miatt egyik magyarázat sem cáfolható teljesen, s egyik magyarázat sem bizonyítható cáfolatlanul. Az egyik kritika kimutatta, hogy tízféle magyarázat is fűzhető a Sirokkóhoz, s valamiféle igazság mind-egyikben van. Ezt a sokféle és egymásnak ellentmondó lehetőséget magától értetődően lehetetlen egyszerűen figyelmebe venni, érvényesíteni. Csak azt vizsgálhatjuk, hogy aszerint az értelmezés szerint, ahogyan kezdtük, hogyan változott meg a film a regényhez képest?

Markó a film végén nem vállalja a merényletre készülő csoport vezetését. Nem vállalhatja. A szervezet vezetői ugyanis megölik. Az ő halálával akarnak érzelműt adni a merényletre ké-

szülőknak. Ezzel a befejezéssel az előbbi értelmezés képtelenségévé változik. A film ugyanis ilymódon nyilván nem arról szól, hogy megfélemlítéssel lehet válogatni olyan feladat elvégzésére, amelyeket egyébként nem vállalna. De hát ha nem arról szól a film, akkor miről? Bevallom, nem tudom.

Az alapproblémát tekintve, akárcsak a korábbiakban, ez a Jancsó-film is a hatalom, a terror kérdéseiről beszél. De semmit sem mond rólok. Nyilván nem azt akarja bizonygatni, hogy egy embert meggyilkolni felháborító; ez kevés, ezt nem kell bizonyítani.

Egyszóval a Sirokkó nem újdonság Jancsó korábbi filmjeihez képest. Alkotói eszközeit tekintve ugyan nem erőtlenebb, mint a korábbiak, mondanivalója azonban teljesen bizonytalan, még a sokat vitatott regényénél is homályosabb, elvontabb.

A külföldi és magyar főszereplők — Jacques Charrier, Marina Vlady, Eva Swann, Bánffy György, Buftor István, Kozák András és Madaras József — pusztán eszközök a rendező kezében, egy gépezet apró csavarjai. Jancsónak csak testi megjelenésükre van szüksége, semmiféle hagyományos értelmű színjátszást nem enged meg. Effélet a többi Jancsó-filmeken is látunk. De talán egyikben sem olyan végletesen, mint itt.

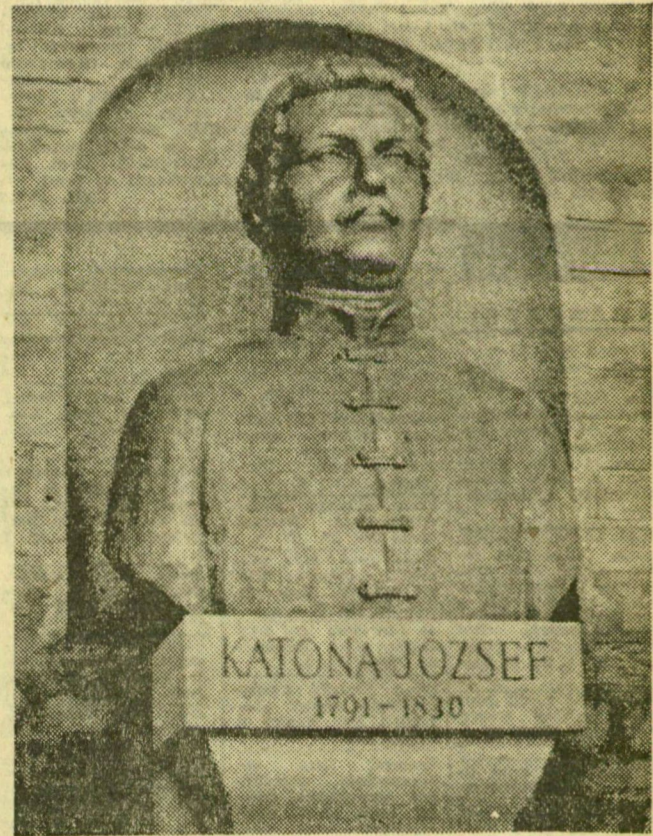
Ókrös László

Fiatal fuvolaművész estje

Kíséret nélküli szólóestrel vállalkozott Matuz István, a zeneakadémia fiatal művészjelöltje, az egykori szegedi diák szerdán a konzervatóriumban, s feladatát magasrendű zenei ízléssel, tökéletes technikai felkészültséggel oldotta meg. Külön ki kell emelni izléses műsorválasztását: J. S. Bach, Ph. E. Bach, Debussy, Berio, Ibert, Fukushima, valamint a szintén Szegedről elszármazott fiatal Vidovsz-

ky László és Jenei Zoltán egy-egy művet tolmácsolta, az alkotók zenei egyeniségéhez méltó szuggesztív erővel. Nagyszerű koncertje kitűnő példa arra, hogy a mai tehetséges zeneszerzők műveivel szembeni elfogultságot, előítéleteket szét lehet oszlatni, ha a feladatra kiforrott, lényeglátó nagy megjelenítő erővel rendelkező játékos vállalkozik. Kátai László

Szeged szobrai

Katona József (1791—1830)

(120.) Nemcsak a Szegedi Nemzeti Színház homlokzatán helyezték el nemzeti drámánk, a Bánk bán irójának, Katona Józsefnek a szobrát, hanem a Dóm téri panteonban is. A nemrég felállított bronzportré készítője jeles szobrászművészünk, Pátzay Pál.